

Møteinnkalling

Utvalg: VILTNEMD
Møtested: Kommunehuset
Møtedato: 03.03.2016
Tidspunkt: 19.00

Forfall meldes på tlf 69 859177 eller e-post postmottak@romskog.kommune.no til sentraladministrasjonen, som sørger for innkalling av varamenn.

Varamenn møter kun ved spesiell innkalling.

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Innhold
PS 1/16	16/109	Eventuelt
PS 2/16	16/102	KOMMUNAL MÅLSETTING FOR HJORTEVILTFORVALTNINGEN I RØMSKOG KOMMUNE
PS 3/16	15/468	FELLINGSRAPPORT FOR ELG I RØMSKOG KOMMUNE 2015
PS 4/16	16/101	HØRING - FORVALTNINGSPLAN FOR VILLSVIN

Eventuelt

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
1/16	Viltnemnda	03.03.2016

KOMMUNAL MÅLSETTING FOR HJORTEVILTFORVALTNINGEN I RØMSKOG KOMMUNE

Saknr.:	Utvalg	Møtedato
2/16	Viltnevd	03.03.2016

RÅDMANNENS FORSLAG TIL VEDTAK :

1. Rømskog kommune starter revidering av "Kommunal målsetting for hjorteviltforvaltning i Rømskog kommune"
2. Berørte parter inviteres til informasjons- og innspillsmøte.

SAKENS FAKTA:

Bakgrunn:

I forskrift av 8. januar 2016, nr.12, om forvaltning av hjortevilt, med tilhørende rundskriv, skal kommunen i henhold til § 3 vedta målsetninger for utviklingen av bestandene av elg, hjort og rådyr der det er åpnet for jakt på artene. Målene skal blant annet ta hensyn til opplysninger om beitegrunnlag, bestandsutvikling, skader på jord- og skogbruk og omfanget av viltulykker på veg og bane.

Det er grunneierne/jaktrettshaverne som har ansvaret for den praktiske forvaltningen gjennom bestandsplanlegging og plan for årlig avskytning. Bestandsplanenes målsetning skal ta hensyn til offentlige målsetninger jf. Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 15. Kommunen har, i henhold til forskriftens § 18 «Fellingstillatelse for elg og hjort (tidligere "Målrettet avskytning")», ansvar for årlig tildeling av fellingsretter til vald uten godkjent bestandsplan.

Rømskog kommune har en kommunal målsetting vedtatt i sak 06/2013 den 5.3.13 som vedlegges.

Relevante bestemmelser:

Forskrift om forvaltning av hjortevilt

VURDERING:

Rømskog kommunes eksisterende målsetting for forvaltning av hjortevilt bør revideres i henhold til gjeldende forskrifter og i forhold til utviklingen og utfordringene i hjorteviltforvaltningen.

Det er utført en evaluering av måloppnåelsen for eksisterende kommunal målsetting. I forhold til trafikkdrept hjortevilt ligger en godt under målsetningen. Vedrørende elgforvaltningen har ku/okse-forholdet gått ned i perioden i forhold til tidligere perioder og ligger rundt 2:1. Ut fra et mål om 50/50 % avskytning av hann- og hunndyr i kalv/ungdyrbestanden, er avskytningen av hanndyr for stor. Ut fra avskytningsmålene for rådyr ligger en med for høy avskytning på bukk og geit, mens det kan skytes mer killing.

Elgvalda skal i år rullere sine bestandsplaner og de kommunale målsetningene vil danne grunnlaget for deres planer.

KONKLUSJON:

Vi starter prosessen vedrørende revidering av den kommunale målsetningen og inviterer berørte parter til et informasjons- og innspillsmøte.

VEDLEGG:

1. Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltning i Rømskog kommune 2013.
2. Evaluering av Kommunale målsetninger for hjorteviltforvaltningen i Rømskog for 2013 – 2015.

UTSKRIFT SENDES:

FELLINGSRAPPORT FOR ELG I RØMSKOG KOMMUNE 2015

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
3/16	Viltnemnd	03.03.2016

RÅDMANNENS FORSLAG TIL VEDTAK:

Rømskog viltnemnd tar fellingsrapporten for 2015 til orientering.

SAKENS FAKTA:

Bakgrunn:

Alle jaktlagene er organisert i 3 bestandsplanområder. Bestandsplanområdene får tildelt sine fellingsstillatelser som frie dyr for hele bestandsperioden på 3 år. Valdene har nå avsluttet sin 3 årige bestandsplanperiode.

Vi vedlegger en oversikt for skutt og sett elg på Rømskog for 2015 totalt og for hvert jaktlag etter tidligere utarbeidet mal. Oversikten viser også prosentvis fordeling på kjønn utfra totalt skutte dyr og prosentvis skutt utfra tildelingen.

Vedlegger også en oversikt over tildelt og felt elg, samt bestandsutviklingen for Rømskog totalt og for hvert vald for perioden 2007 – 2015. En oversikt over slaktevekter som er lagt inn i hjorteviltregisteret for perioden 2008 – 2015 vedlegges også.

Relevante bestemmelser:

Viltloven

Hjorteviltforskriften

Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Rømskog kommune

Bestandsplanene

VURDERING:

Dette er siste året i bestandsplanperioden og eksisterende planer skal evalueres før utarbeidelse av nye. Rømskog kommunes målsetning for hjorteviltforvaltningen skal revideres og i den sammenhengen er det gjort en evaluering av målsetningene fra 2013 (henviser til sak i samme møte).

Dataene ovenfor er på grunnlag av «Sett-elg» skjemaene og slaktevektskjemaer som jaktlaga leverer. Dataene blir lagt inn i **Feil! Hyperkoblingsreferansen er ugyldig.** og er allment tilgjengelige. Når en går inn i tallmaterialet og ned på vald og jaktlagsnivå er datagrunnlaget svært lavt. I perioden 1995 til og med 2015, som det er lagt data inni hjorteviltregisteret, ble det i 2014 felt det lavest antall elg under jakta i Rømskog med 31 dyr. I 2015 ble det felt 35 dyr.

Produktiviteten for elgbestanden kan vurderes ut fra dataene «sett kalv pr. ku» og «sett kalv pr. kalvku». For Rømskog sin del har «sett kalv pr. ku» og «sett kalv pr. kalvku» (tvillingraten) gått noe opp igjen som viser at kuene har høyere produktivitet.

Prosent ku med kalv av alle kyr har passert 50 %, noe den sjelden har vært siden 1995, men varierer mellom valdene. Det tallet variert i forhold til tilstedeværelse av ulv i de forskjellige områder i kommunen. Sett ku pr. okse har gått ned totalt for Rømskog, noe som er målsetningen i den kommunale målsetningen for hjortevilt og i bestandsplanene for valda, men varierer innad i kommunen.

Mangel på okser og særlig storokser kan være en medvirkende årsak til at prosent ku med kalv av alle kyr er lav. Undersøkelser viser at kuene ikke lar seg bedekke av ungoxsene ved den første brunsten i påvente av større okser. Det er ikke alle som er enige i dette, men hvis kua ikke blir bedekket før ved ombrunsten og kanskje av ungoxer, vil dette medføre sent fødte kalver med lavere sjanse til å opparbeide seg gode vekter og kondisjon før vinteren. Dette gir en ond sirkel som medfører dyr med dårligere kondisjon som igjen gir dårligere produktivitet til å bære fram kalver. Ungokser som benytter mye energi i forbindelse med brunsten vil også tape mye kroppsvekt og kan få problemer med å bygge seg opp igjen.

KONKLUSJON:

Videre forvaltning av elgbestanden må vurderes kontinuerlig sammen med elgvaldene.

VEDLEGG:

Diverse statistikk

UTSKRIFT SENDES:

HØRING - FORVALTNINGSPLAN FOR VILLSVIN

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
4/16	Viltnemd	03.03.2016

RÅDMANNENS FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Rømskog kommune anser høringsforslaget til forvaltningsplan som en god start, og vil følge opp de foreslåtte lokale tiltakene i den videre lokale forvaltningen.
2. Det er ikke ønskelig med en stor bestand av villsvin i kommunen, og vi ser at reproduksjonsevnen gjør at det er vanskelig eller umulig å ikke akseptere at denne arten ikke finnes i kommunen.

SAKENS FAKTA:

Bakgrunn:

Østfold fylkeskommune har i samarbeid med fylkesmannen i Østfold utarbeidet en lokal forvaltningsplan for villsvin. Hensikten med planen er først og fremst å gi jegere, grunneiere, produsenter i jordbruket og deres organisasjoner veiledning og grunnlag for forvaltning av villsvin, slik at de kan styre bestanden lokalt, og begrense skadene i jordbruket og trafikken gjennom lokale tiltak. Det er også et mål at økt kunnskap skal føre til gode jaktrutiner og riktig hundebruk i både ordinær jakt og ved ettersøk.

Bakgrunnen for planen er økende bestand av villsvin i Sverige, samt den foreløpige utbredelsen i Østfold. Det kan forventes ytterligere utbredelse av villsvin i fylket. Planen tar for seg villsvinets historikk i Norge og Sverige og dens status som en «svartelistet art» her i landet der den oppfattes som en «uønsket» art. Villsvinets levemåte, høstingspotensiale og skadepotensiale påpekes i planen og forventes å få konsekvenser for store deler av Østfold i fremtiden. Det er grunneier som i Norge besitter jaktretten og således vil deres muligheter og samarbeid om lokal forvaltning være nøkkelen om vi vil lykkes med lokal forvaltning av villsvin. Villsvinet kan gjøre en betydelig skade på jordbruksarealer og avlinger, og dette kan få stor økonomisk betydning for den enkelte gårdbruker. Erfaring i Sverige viser at skadepotensialet kan være betydelig også i boligområder, på golfbaner og lignende idrettsarenaer samt utgjøre en frykt blant enkelte.

Strategiene i planen for å kunne nå målene er at det dannes forvaltningsområdet lokalt med elgvaldene som utgangspunkt i alle områdene med villsvin tilstede. Videre skal villsvinstammens størrelse styres av lokale naturlige forutsetninger og lokalt skal det bestemmes hvordan målene skal nås og hvem som har ansvaret for de enkelte tiltak. Føring og åte skal kun brukes for å redusere skader og øke fellingsmulighetene. Grunneier- og jegerorganisasjonene, samt viltmyndigheter må bidra til kunnskapsoppbygging.

Tiltakene er foreslått ut fra bestandsstatus for villsvin i området. Kommuner med fast forekomst av villsvin skal ta initiativ til oppstartmøte med vald og lokale organisasjoner med formål å etablere fast samarbeid om forvaltningen. Kommuner med streifdyr tar initiativ til

fagmøter for vald og organisasjoner med formål å øke kunnskap om villsvin og villsvinforvaltning. Offentlig viltforvaltning skal ta initiativ og støtte arbeid med etablering av ettersøksekvipasje. Jegerne skal bidra med bedre rapportering av felte dyr.

Forvaltningsplanen er tenkt rullert dersom nye regler for forvaltning eller tiltak for villsvin blir vedtatt senere. Lokale organisasjoner og foreninger er i bred invitasjon fra Østfold fylkeskommune blitt oppfordret til egne innspill til planen.

Relevante bestemmelser:

Jakttidsforskriften

Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst

Viltloven

Vegtrafikkloven

Naturmangfoldloven

Økonomiske forhold:

Ingen direkte for kommunen. Se i vurderingen vedrørende utgifter i forbindelse med skader og inntekter ved utleie av jakt.

VURDERING:

Vi kjenner i dag ikke til noe fast tilhold av villsvin i Rømskog. Det er enkelte ganger i løpet av de siste årene blitt observert dyr og spor av villsvin. Den 30.9 og 13.10.15 ble det registrert villsvin på viltkamera til Norsk institutt for naturforskning ved Tukasætra. I Aremark er det i dag fast tilhold av en bestand øst i kommunen, samt at det er en bestand nord for Haldenvassdraget i Halden på grensa til Aremark. På svensk side øst for Aremark har det i lengre tid vært etablert villsvin. I 2005 ble den første hunndyrflokk observert i Aremark og i 2006 ble det første hannedyret felt. Antall observasjoner og fellinger økte fram mot de harde vintrene 2009/10 og 2010/11. Bestanden avtok noe etter det. I en villsvinbestand er det utviklingen og etableringen av suger (voksne hunngris) som styrer utviklingen i bestanden. De holder flokkene samlet og styrer således utbredelsen av bestanden. Galtene, som er hanngrisene, vandrer over et mye større område. Det oppgis at det i de seneste årene har blitt skutt i størrelsesorden 100 – 150 gris i Halden og Aremark. Siden det ikke er noen rapporteringsplikt på skutt villsvin, er det vanskelig å anslå riktig størrelsesorden på hvor mange dyr som er tatt ut. I planen står det at utbredelsen av bestanden her i fylket har økt med ca 1 – 2 km pr. år for hunndyrene. Villsvinbestanden øst i Aremark har holdt seg relativt stabil da den har blitt beskattet.

Ut fra planens strategi legges det opp til at Rømskog kommune tar initiativ til fagmøter for vald og organisasjoner med formål å øke kunnskap om villsvin og villsvinforvaltning. Planen tar opp at det lokalt i Østfold er store forskjeller i hva folk synes om villsvin som en ny art i naturen. For noen skaper den redsel, for andre er den en stor skadegjører og for andre er den et jaktobjekt og en inntektsgivende art i så måte.

Skadepotensialet i vår kommune med begrenset med dyrket mark er ikke veldig stort, men for den enkelte gårdbruker kan det være betydelig. Ved en spørreundersøkelse til grunneiere i Aremark i 2010 (Haaverstad 2011), ble det rapportert lite skader på innmark. Av 33 intervjuede grunneiere, hadde sju opplevd skader på innmark som gjorde innhøsting vanskelig eller umulig. 25 stykker hadde opplevd mindre skader i form av noe nedtrækking og spising av korn.

Utfordringen med forvaltning av villsvin i Norge sammenlignet med Sverige, ligger muligens i grunneierstrukturen og muligheten til lokal forvaltning. I Sverige er produksjonsenhetene betydelig større og det er lettere for en grunneier å forvalte sin grunn, samt selge jakt innenfor grensene til noen få grunneiere. Dette gjør forvaltningen mer forutsigbar for den som i stor grad er skadelidende. I Norge og Østfold er gjennomsnittseiendommen så liten at en lokal forvaltning vil omfatte et betydelig antall brukere som må samarbeide hvis de skal oppnå noen god forvaltning. Dette kan by på lokale utfordringer.

Jakt og lokal forvaltning er i liten grad utbredt i Østfold. Det er i grove trekk elg som har noe særlig samarbeid over eiendomsgrenser og har dannet seg vald av noe størrelse. Valdstruktur finnes også i rådyrforvaltning og beverforvaltning, men disse arealene ansees som alt for små i forhold til forvaltning av villsvin.

Andre samfunnsutfordringer blir knyttet til den allmenne persons frykt for slike ville dyr. Vi har ingen erfaring og «skrekkehistoriene» kan bre seg fort. Villsvin i hager på leting etter mat i plener og blomsterbed kan utgjøre en utfordring og skape frykt. Det er også å forvente ut fra de erfaringene de har gjort i Sverige at det vil bli noe viltpåkjørslar i trafikken. Et skadet villsvin er ikke ufarlig og vil sette nye krav til lokale offentlige ettersøkspersonell og for de som skal utøve jakt.

Faren for spredning av sykdommer og smitte er også noe vi må ta med i vurderingene. Trikiner, virus, pest og patogene bakterier er noe som villsvin kan føre med seg. Faren og muligheten for smitteoverføring må til enhver tid følges og etablert overvåkningsprogram må følges bedre opp.

Villsvin er i Sverige og mange europeiske land et svært populært jaktobjekt. Villsvinkjøtt er svært godt egnet som mat, men må testes for trikiner. Funn av dette har i Sverige vært svært lavt og ansees ikke som noe stort problem. Jaktobjektet villsvin gir høy avkastning og det er flere jaktformer som egner seg på denne viltarten. Drivjakt og åtejakt er populære jaktformer. Utleie av jaktrett, husvære, forpleining med mer er stor forretning for flere eiendommer i Sverige og Europa forøvrig.

Interessekonflikter, skadeforebyggende tiltak, informasjon, samarbeid og tilrettelegging er felt som må løses hvis vi skal lykkes med en lokal god villsvinforvaltning.

KONKLUSJON:

Rømskog kommune har streifdyr av villsvin, men en skal ikke se bort fra at det kan etablere seg bestander i deler av kommunen. Av den grunn bør en følge oppfordringen i planen. Forvaltningsplanen som nå er lagt ut på høring ansees som et godt utgangspunkt i det videre arbeidet med villsvin i fylket.

VEDLEGG:

Forslag til forvaltningsplan for villsvin i Østfold

UTSKRIFT SENDES:

Østfold fylkeskommune

